

Θέμα 1. Μονοενέργειακή δέσμη σωματίδιων ενέργειας E και μάζας m προσπίπτει από αριστερά σ' ένα δυναμικό της μορφής

$$V(x) = \begin{cases} 0 & \text{για } x < 0, \text{ (περιοχή I),} \\ V_0 & \text{για } 0 \leq x \leq L, \text{ (περιοχή II),} \\ 0 & \text{για } x > L, \text{ (περιοχή III),} \end{cases}$$

↔ — — — — — — — —

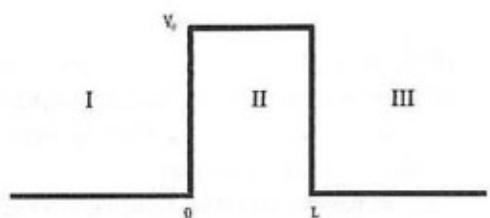
όπου $V_0 > 0$ και $E > V_0$, όπως φαίνεται στο σχήμα.

- (i) Να υπολογίσετε την κυματοσύναρτηση σε όλο το χώρο.
- (ii) Να υπολογίσετε τα ρεύματα πιθανότητας σε όλο το χώρο.
- (iii) Να δείξετε ότι ο συντελεστής διαπερατότητας δίνεται από τη σχέση

$$T = \left\{ 1 + \frac{V_0^2 \sin^2 k_{II} L}{4E(E - V_0)} \right\}^{-1},$$

όπου k_{II} είναι ο κυματαριθμός στην περιοχή II.

- (iv) Χρησιμοποιώντας το αποτέλεσμα του ερωτήματος (iii) να βρείτε για ποιες ενέργειες E η δέσμη συμπεριφέρεται 'κλασικά' δηλαδή περνά στην περιοχή III χωρίς να ανακλαστεί.

Θέμα 2. Ενα μη σχετικιστικό σωματίδιο μάζας m περιφέρεται σε κυκλικές τροχιές ακτίνας r γύρω από ένα σταθερό κέντρο κάτω από την επίδραση μιας ελεκτικής δύναμης της μορφής $F = -kr$, όπου k θετική σταθερά.

- (i) Να δείξετε ότι η δυναμική ενέργεια $V(r)$ του σωματιδίου είναι

$$V(r) = \frac{1}{2}kr^2, \quad \text{υπό την προϋπόθεση ότι } V(0) = 0.$$

- (ii) Εφαρμόζοντας τη συνθήκη κβάντωσης του Bohr να δείξετε ότι οι επιπρεπές τιμές της ακτίνας r_n , ταχύτητας v_n και ενέργειας E_n του σωματιδίου είναι

$$r_n^2 = \frac{n\hbar}{k} \sqrt{\frac{k}{m}}, \quad v_n^2 = \frac{n\hbar}{m} \sqrt{\frac{k}{m}}, \quad E_n = n\hbar \sqrt{\frac{k}{m}}, \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

Θέμα 3.

Θεωρήστε έναν αρμονικό ταλαντωτή σε μια διάσταση, μάζας m και κυκλικής συχνότητας ω . Αν ο ταλαντωτής βρίσκεται στην τυχαία ιδιοκατάσταση $\psi_n(x)$ της ενέργειας, να υπολογίσετε την μέση τιμή της δυναμικής ενέργειας $\langle V \rangle$ με τη βοήθεια της αλγεβρικής μεθόδου, δηλαδή χρησιμοποιώντας τους τελεστές δημιουργείας $\hat{a}^\dagger$ και καταστροφής $\hat{a}$.

Θέμα 4. Υπολογίστε τις μέσες τιμές της θέσης $\langle x \rangle$, του τετραγώνου της θέσης $\langle x^2 \rangle$ και την αβεβαιότητα

της Δx ($\Delta x = \sqrt{\langle x^2 \rangle - \langle x \rangle^2}$) για ένα σωματίδιο που βρίσκεται στη θεμελιώδη κατάσταση ενός κβαντικού ταλαντωτή σε μια διάσταση, μάζας m και κυκλικής συχνότητας ω , χρησιμοποιώντας την αναπαράσταση της θέσης (δηλαδή την κυματοσυνάρτηση στο χώρο των θέσεων).

Θέμα 5. Σωματίδιο μάζας m κινείται σ' ένα απειρόβαθο πηγάδι δυναμικού πλάτους L , δηλαδή το δυναμικό δίνεται από τη συνάρτηση

$$V(x) = \begin{cases} 0 & \text{για } 0 < x < L, \\ \infty & \text{αλλού} \end{cases}$$

Έστω ότι η κυματοσυνάρτηση $\psi(x)$ του σωματιδίου περιγράφεται από τη συνάρτηση

$$\psi(x) = Ax(L-x), \quad A > 0 \quad \text{σταθερά}$$

- (i) Να προσδιορίσετε τη σταθερά A ώστε η κυματοσυνάρτηση $\psi(x)$ είναι κανονικοποιημένη.
- (ii) Υπολογίστε την πιθανότητα εμφάνισης της ιδιοτιμής E_1 της θεμελιώδους στάθμης σε μια μέτρηση της ενέργειας. Ποια θα είναι η κυματοσυνάρτηση του σωματιδίου μετά από μια μέτρηση που έδωσε το παραπάνω αποτέλεσμα;
- (iii) Να βρείτε τη μέση τιμή της θέσης $\langle x \rangle$ του σωματιδίου.
- (iv) Να βρείτε τη μέση τιμή της ενέργειας $\langle E \rangle$ του σωματιδίου.

Χρήσιμες σχέσεις:

$$\int_0^{+\infty} e^{-\lambda x^2} dx = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{\lambda}}, \quad \int_0^{+\infty} x^2 e^{-\lambda x^2} dx = \frac{1}{4} \sqrt{\frac{\pi}{\lambda^3}} \quad \text{για } \operatorname{Re}(\lambda) > 0, \quad \operatorname{erf}(x) = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^x e^{-t^2} dt,$$

$$\hat{a}^\dagger = \frac{1}{\sqrt{2m\hbar\omega}}(m\omega\hat{x} + i\hat{p}), \quad \hat{a} = \frac{1}{\sqrt{2m\hbar\omega}}(m\omega\hat{x} - i\hat{p}), \quad \hat{a}\psi_n(x) = \sqrt{n}\psi_{n-1}(x), \quad \hat{a}^\dagger = \sqrt{n+1}\psi_{n+1}(x)$$

Η εξέταση πραγματοποιείται με ανοικτά βιβλία αλλά ΟΧΙ προσωπικές σημειώσεις.

Τα θέματα είναι ισοδύναμα. Να απαντήσετε σε 4 από τα 5 θέματα.

Καλή επιτυχία.